MUZEJSKI RAVNATELJ
LJUBLJANA JUGOSLAVIJ

Št. 2[illegible] Poštnina poračunjana (C. C. con la posta) V Trstu, v sredo, 9. novembra 1927. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LII

List izhaja [illegible] razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece [illegible] L 28.— celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 [illegible] Posamezna številka 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti [illegible] 28 mm za trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, [illegible] L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, Oglasi na prvi strani L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Podurednistvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Po kongresu avstrijske socialne demokracije

DUNAJ, 6. nov. 1927.

Eden izmed glavnih predmetov, s katerimi se je bavil letošnji kongres avstrijske socialnodemokratske stranke, je bilo vprašanje, ali bi mogla in ob kakšnih okoliščinah bi mogla obrazovati ta stranka koalicijsko vlado. Odkar so v l. 1922. avstrijski socialni demokrati opustili sodelovanje v vladi, jih je volilo pri njihovem političnem udejstvovanju isto načelo, v katerega imenu so se odločili tedaj za dosledno opozicijo, namreč načelo, da mora biti glavni cilj stranke dosega take večine pri volitvah, da bo lahko sestavila vlado sama brez sodelovanja z meščanskimi strankami in proti njim.

Dosedanji uspehi te radikalne politike pa niso bili povoljni, kajti avstrijska socialna demokracija se je s svojo taktiko v parlamentu popolnoma osamila, tako da ni prihajala v poštev pri nobeni kombinaciji. Na drugi strani pa je postalo jasno, da bi trajalo kljub dosedanjim volitvenim uspehom vendar še leta in leta, preden bi postala stranka tako močna, da bi mogla misliti na sestavo čisto delavske vlade.

Ta stvarnost je porodila v stranki mnogo nezadovoljnežev, kar se je pokazalo že na lanskem kongresu. Pod njihovim vplivom je kongres sklenil lani resolucijo, po kateri se dovoljuje pogojno vstop socialne demokracije v koalicijsko vlado, toda to samo v slučaju, če bi grozil izbruh državljanske vojne. Prišli pa so julijski nemiri, ki so še bolj omajali stališče pristašev radikalne taktike, in tako je razumljivo, da se je razpravljalo na letošnjem kongresu skoro samo o vprašanju nadaljne politične taktike z ozirom na meščanske stranke.

Na kongresu sta si stali nasproti dve stališči: reformistično in radikalno. Prvo skupino je zastopal dr. Renner, drugo pa dr. Bauer. Po mnenju dr. Rennerja bi bil že prišel hip za koalicijsko vlado, kot jo predvideva novi program stranke. Avstrija, ki je razdeljena v dva tabora — Schutzbund in Heimwehr —, se nahaja pred državljansko vojno. V takem položaju ne preostane drugega, nego da se skuša ta nevarnost odvrniti, t. j. da se skuša doseči z meščanskimi strankami sporazum glede razorožitve obeh strani. Treba je torej vstopiti v vlado, od koder bi se moglo nadzorovati tako obojestransko razoroževanje. Stranka mora za vedno opustiti demagoška gesla ter pridobivati nove pristaše samo s svojim delovanjem in s praktično politiko.

V nasprotju s tem stališčem je razvijal dr. Bauer svoje, katerega kratko jedro bi bilo sledeče: Tri so oblike koalicije med socialno demokracijo in meščanskimi skupinami: 1.) koalicija, v kateri ima socialna demokracija večino in ki bi pomenila prehod k čisto delavski vladi; 2.) koalicija, v kateri bi bila dva tabora v medsebojni ravnoteži; 3.) koalicija, kjer bi bila delavska stranka v manjšini. Ta tretja oblika bi pomenila kapitulacijo delavstva pred meščanskimi strankami in zato jo je treba najodločneje odkloniti. Sploh postane vprašanje koalicijske vlade aktualno za avstrijsko socialno demokracijo samo tedaj, ko se bo mogla ustvariti taka koalicija, v kateri bo socialno-demokratska stranka najmočnejša. Do tedaj se mora stranka držati svojega revolucionarnega duha in svoje dosedanje taktike.

O teh dveh stališčih se je razvila zelo živa in ostra razprava, katera je obenem dokazala, da je večina delegatov odobravala stališče dr. Rennerja. To velja predvsem glede delegatov z dežele, kateri so že navajeni na sodelovanje z meščanskimi strankami ter so na svoje tozadevne uspehe celo ponosni. V nasprotju z njimi pa je ogromna večina dunajskih delegatov odobravala nazore dr. Bauer-ja.

To nesoglasje med Dunajem in deželo pa ima tudi svoje razloge in vzroke. Znano je, da se po avstrijskih zveznih deželah — razen na Dunaju — volijo deželni zbori na podlagi proporcionalnega sistema. In lahko se reče, da se je ta sistem izkazal za dobrega. Kmetski delegati radi tega le težko razumejo spore med dunajskimi socialnimi demokrati in krščanskimi socialci in zato se ni čuditi, da so se slišali iz njihovih vrst glasovi, da naj se tudi dunajski deželni zbor voli na podlagi proporca. Ti nazori pa so bili odbiti s strani dunajskih delegatov, kateri nočejo nič slišati o delitvi oblasti z meščanskimi strankami.

Ako se torej hoče napraviti splošen pregled in povprečna ocena letošnjega kongresa s pravkar označenih vidikov, potem je treba podčrtati sledeče: Kongres je prinesel zmago demokratični ideji v avstrijski socialno - demokratski stranki in uspeh je bil na strani reformistov, kateri gledajo na Marxov nauk kot na «stare stavke iz starih brošur». Zato pomeni kongres očividno, da se pomika avstrijska socialna demokracija na desno, kar ji daje možnost, da sprejme v primernem hipu zopet veliko vlogo v avstrijski politiki.

Kongres se je teoretično izrekel za sodelovanje v smislu stališča dr. Rennerja, toda velika koalcijska vlada v Avstriji je kljub temu še muzika bodočnosti. Veliki pomen letošnjega kongresa pa tiči že v samem dejstvu, da se je socialna demokracija izjavila pripravljeno z sodelovanje v interesu države, dejstvo, ki ne bo moglo ostati brez odziva v vrstah krščansko-socialne stranke, in to tem manj, ker se tudi v tej stranki uveljavlja močna struja, ki je za pomirjenje med obema največjima strankama v povojni Avstriji. Kljub temu, kot rečeno, velika koalicijska vlada in še aktualna, toda ni nikakega dvoma, da postane aktualna že prihodnje leto.

V deželi, kjer je stalna nevarnost, da izbruhne krvava državljanska vojna, je torej ta začetek preorientacije avstrijske socialne-demokracije velikega političnega pomena ne samo za Avstrijo, temveč tudi za vso srednjo Evropo in za evropski mir sploh, kajti posledice državljanske vojne v Avstriji bi gotovo imele najdalekosežnejši odmev tudi izven mej te države.

Veliki fašistovski svet

RIM, 7. O včerajšnji seji velikega fašistovskega sveta, ki se je zaključila danes zjutraj ob 2., je bilo izdano posebno poročilo. Generalni tajnik on. Turati je podrobno poročal o moči in delavnosti stranke. On. Ricci je govoril o naraščajniških in balilskih organizacijah, gen. Bazan pa je poročal o moči milice in o raznih nalogah, ki so poverjene črnim srajcam. O fašistovskih organizacijah v inozemstvu je poročal prof. Di Marzio, on. Alfieri pa o zadružnem gibanju.

Načelnik vlade in vodja fašizma on. Mussolini je po vsakem poročilu reasumiral razprave in pojasnila. Na današnji seji bo podal popoln pregled dela, ki so ga izvršile stranka in posamezne organizacije.

Izid preiskave

glede podelitve prve nagrade za žitno bitko

RIM, 7. Kakor smo že pred časom poročali, se je uvedla preiskava glede podelitve prve nagrade žitne bitke, katero je dobil poljedelec cav. Ivan Cerquettiju iz Gualdo-Tabina (Umbrija). Ker so bile vložene razne pritožbe, da je cav. Cerquetti po krivici dobil prvo nagrado, je bilo na podlagi preiskave ugotovljeno, da so bili podatki odlikovanca, spričo katerih mu je bila podeljena nagrada, nepravilni in ponarejeni. Čeprav je odlikovanec povrnil nagrado, ga je vlada naznanila sodni oblasti in je bil cav. Cerquetti aretiran. Pokrajinsko udruženje poljedelskih fašistovskih sindikatov v Perugiji je Cerquettija izključilo. Tako javlja agencija «Stefani».

Pred sklenitvijo prijateljske pogodbe

med Francijo in Jugoslavijo

Kakšen bo duh pogodbe

RIM, 8. Današnji rimski listi prinašajo obširna poročila iz Pariza, Londona in Beograda o predstoječi sklenitvi prijateljske in arbitražne pogodbe med Francijo in Jugoslavijo. Sodeč po teh poročilih, je bila vest o predstoječi sklenitvi pogodbe v Londonu sprejeta z nekakim ogorčenjem, ker francosko zunanje ministrstvo ni obvestilo o sklepu te pogodbe angleškega zunanjega ministrstva.

Izmed rimskih listov zavzemata svoje stališče napram tej pogodbi «Tribuna» in «Lavoro d'Italia», dočim se, kakor rečeno, omejujejo ostali listi samo na daljša poročila iz inozemstva.

V «Tribuni» izjavlja njen ravnatelj Robert Forges Davanzatti, da se bo omejil samo na nekatera enostavna razmišljanja, dokler ne bo objavljeno natančno besedilo pogodbe. Ko pa ba to objavljeno, bo mimo vseh diplomatično-pravnih formul nad vse važno ugotoviti, kakšen duh preveva to pogodbo. Važno bo ugotoviti, ali ostane Francija tudi po sklenitvi te pogodbe liki Italija zvesta politiki velikih držav, ki presojajo balkanske dogodke z višjega in širšega vidika ali pa je tudi Francija prevzela s to pogodbo obvezo, kakor se lahko sklepa iz nekaterih jugoslovenskih napovedi, slediti jugoslovenski politiki, ki stremi za tem, da se evropski odnošaji ravnajo po neznatnih balkanksih zapletljajih. Gre se za to, ali bo prevladovala interpretacija framasonstva, ki bi hotelo voditi v bistvu protiitalijansko politiko, ali pa bo zmagala ona modra francoska razsodnost, ki se je tako dobro izkazala o priliki jugoslovensko-albanskega spora radi aretacija tolmača Gjuraškovića. «Ni treba niti omeniti, da si mi, ki nimamo nikakih protifrancoskih predsodkov, želimo, da bi prevladoval v pogodbi duh odgovornosti velikih držav.

Kar se pa Jugoslavije tiče, nočemo ponavljati stvari, katere smo že označili. Jugoslavija ne sme proglašati načela: Balkan Balkancem, in istočasno rovariti proti Albaniji, katere bi se rada polastila; Jugoslavija ne sme proglašati načela status quo in o spoštovanju pogodb, istočasno se pa napram bolgarski politiki kazati zelo vznemirjeno, pri čemer se poraja dvojna grožnja: naj se Bolgarija podvrže Jugoslaviji in združi z njo v veliko zvezno državo; Jugoslavija ne sme proglašati svojih miroljubnih namenov, istočasno pa iskati zvezo, katera naj bi ji omogočia udejstvitev njenih načrtov. Baš ta protislovja so poleg kronične jugoslovenske notranje krize glavni vzrok napetosti in nemirov na Balkanu. Mi,» zaključuje člankar, «ki nimamo nikakih protijugoslovenskih predsodkov bi si radi tega želeli — baš radi teh protislovij, da zmaga zdravi smisel in da bi Jugoslavija končno uvidela, kateri so njeni pravi interesi.»

Kaj pravi „Lavoro d'Italia"

Alfred Signoretti pravi v svojem listu «Lavoro d'Italia» o predstoječi sklenitvi prijateljske in arbitražne pogodbe med Francijo in Jugoslavijo naslednje: «Predno preidemo k meritorni razpravi o posledicah pogodbe je treba pojasniti njeno zgodovino. Francoski in jugoslovenski tisk bi hotela dopovedati, da je naša vlada igrala pri pogajanjih v letu 1926. dvojno igro. Resnica je ravno nasprotna. Dvojno igro sta igrala prav po balkanskem običaju Beograd in zlasti g. Ninčić, ki je zatajil prijateljsko pogodbo iz leta 1924., čim je imel v žepu pogodbo s Francijo.» V nadaljnjem si stavi člankar vprašanje, zakaj neki se je tako dolgo odlašala sklenitev pogodbe in pride do zaključka, da je Francija odlašala s podpisom le z ozirom na Italijo. Danes pa se je morala odločiti, ker Beograd ni hotel ostati še nadalje tako izoliran, česar pa so krivi njegovi lastni politiki. «Mar se je Jugoslavija s to pogodba zares rešila iz svoje izolacije in kakšne koristi, kakšno varnost, kašno svobodo in kakšno možnost iniciative ji daje ta pogodba,» se vprašuje člankar. «Pogodba je že obstojala, še predno so o njej sklepali. In vsaj duhu, če že ne črkam te pogodbe se ima Jugoslavija zahvaliti za ono poslabšanje svojega diplomat. položaja, ki je izzvalo alarm italofobov Pribićevićevega in Radićevega kova. Jugoslovenski zunanji minister se hoče predstaviti opoziciji z diplomatičnim uspehom, toda ta uspeh je samo navidezen, kajti položaj ostane, kakršen je bil pred enim letom. Sklenitev pogodbe ne bo osvobodila Jugoslavije mreže sovražnikov, katero si je sama spletla. Pot miru in ravnovesja na Balkanu in ob Donavi gre in bo šla skozi Rim. Kdor se ne bo zavedal te resnice, ki je nastala po Vittoriju Venetu in po razsulu habsburške monarhije bo trajno izpostavljen razočaranjem.

Kar se Francije tiče ponovimo samo besede, katere smo zabeležili pred nekoliko dnevi. Mi sprejemamo na znanje njen namen, urediti odnošaje z vsemi državami razen z Italijo. Jugoslavija ima očividno prednost pred nami; očividno je večje važnosti za toliko opevan mir Evrope, da se sklene taka pogodba z vazalsko državo, ki bo vedno pripravljena povzročati komplikacije, da bo lahko ribarila v kalnem, mesto da bi se rešilo vprašanje sožitja z enim velikim narodom. Toda mi smo pozabili, da ustvarja Francija skupino svojih posebnih zvez od Baltiškega do Črnega in Jadranskega morja v večjo slavo človečanskega duha in za večji prestiž Družbe narodov.»

Izjave dr. Marinkovića

BEOGRAD, 8. Danes dopoldne je bil jugoslovenski zunanji minister dr. Marinković sprejet v daljši avdijenci na dvoru ter je ob tej priliki poročal kralju o svojem potovanju v Pariz in o dogodkih, ki so v zvezi s sklenitvijo zvezne pogodbe med Francijo in Jugoslavijo. Popoldne ob 16.10 je odpotoval z orient-ekspresom. Pred svojim odhodom je na kolodvoru sprejel novinarje ter jim dal naslednjo izjavo:

«Pogodba, ki bo podpisana v Parizu odgovarja položaju, ustvarjenem po svetovni vojni. Francija in Jugoslavija nista nikoli prenehali biti prijateljici in smo se vedno smatrali za zaveznike. Prepričali pa smo se, da je boljše da to stanje tudi pravno ugotovimo. Sodimo, da je boljše in lojalnejše, da ve to tudi ves svet. S Parizom smo se pogajali že več mesecev za to zvezo. Projekt te pogodbe je bil parafiran že leta 1926. Ta projekt je služil tudi za podlago sedanjih razgovorov. Sedaj smo se sporazumeli, tako da ni nobenega razloga, da bi podpis tega pakta še nadalje odlagali. Potujem v Pariz v svrho definitivne redakcije in podpisa te pogodbe. Prepričan sem, da ne bo nobenih težkoč, ker je bil o vseh vprašanjih že poprej dosežen popoln sporazum. Izkoristil pa bom to priliko tudi za to, da se bom porazgovoril z gospodom Briandom o vseh vprašanjih, ki so sedaj na dnevnem redu in med katerimi je tudi precej zamotanih zadev.»

Zunanjega ministra spremljajo v Pariz šef njegovega kabineta Perivanović, tajnik zunanjega ministrstva Gavrilović in ministerialna uradnika Vukićević in Jukić.

Dr. Marinković prispe v Pariz v četrtek zjutraj. Na kolodvoru ga bo sprejel francoski zunanji minister. Njun prvi sestanek se bo vršil že istega dne popoldne. Nato bosta skupno posetila ministrskega predsednika Poincaréja. Svečan podpis pogodbe se bo vršil v petek ob 10. uri dopoldne. Po podpisu bo dr. Marinkovića sprejel predsednik francoske republike Doumergue.

Francoski listi

o pogodbi med Francijo in Jugoslavijo

PARIZ, 8. Že v četrtek ali najkasneje v petek bosta Briand in dr. Marinković podpisala v zunanjem ministrstvu prijateljsko in arbitražno pogodbo med Jugoslavijo in Francijo.

Listi seveda o tem mnogo pišejo. «Temps» pravi med drugim: «Povsem razumljivo je, da Francija sklene prijateljsko in arbitražno pogodbo z Jugoslavijo, ki je bila zvesta zaveznica v veliki vojni in katere miroljubna politika v osrednji Evropi in na Balkanu se v vseh točkah strinja s splošno politiko zbližanja in sprave, ki jo vodi Francija na mednarodnem polju. Takšne poogdbe, ki nimajo nobene osti proti kakšni tretji vlasti ali proti skupini držav, so v skladu z duhom ženevskega pakta in spadajo v okvir mednarodnih sporazumov, katere Družba nacij priporoča. Če se je do danes odlašalo s končnoveljavno sklenitvijo francosko - jugoslovenske pogodbe, je treba to pripisovati dejstvu, da je do zadnjega obstojalo upanje, da se bo lahko istočasno sklenila slična pogodba tudi med Italijo in kraljevino SHS. Posebni dogodki, ki so povzročili nesporazumljenje med Rimom in Beogradom, niso dopustili, da bi se to upanje izpolnilo. Vsekakor pa ne sme francosko-jugoslovenska pogodba vznemirjati nikogar, ker ne ogroža nobene države, marveč je njen namen zagotoviti še bolj mir in prisrčno harmonijo med državami Evrope.»

«Le Populaire», glasilo francoske socialistične stranke, pa izraža razne pomisleke proti francosko - jugoslovenski pogodbi. «Mi si pridržujemo pravico, pravi list, povrniti se še k temu vprašanju, komaj bomo doznali za besedilo pogodbe. Vendar pa se že sedaj smemo vprašati, kaj ta pogodba pomeni. Imenujejo jo „prijateljsko pogodbo", kar ali nič ne pomeni ali pa preveč. K čemu nas eventuelno obvezuje to „prijateljstvo"? Sklenitev te pogodbe, ki je bila pripravljena že pred enim letom, se je baje pospešila spričo zadržanja Italije na Balkanu; ali naj bi bila morda odgovor na tiransko pogodbo? Mi tega nočemo verovati. Nedopustno bi bilo, da bi naša vlada vklenila Francijo v politiko vojaških zvez proti Italiji.»

Načelnik vlade

sprejel pripravljalni odbor za žitno bitko

RIM, 8. Danes zjutraj je sprejel načelnik vlade deputacijo poljedelskih tehnikov in članov pripravljalnega odbora za žitno razstavo. Deputacija je izročila načelniku vlade posebno zlato svetinjo v spomin na prvo žitno razstavo in album, vsebujoč mnogo fotografij z razstave. Poleg tega mu je predložila tudi podrobno poročilo o uspehih, ki jih je dosegla prva državna žitna razstava. Načelnik vlade je izrazil svoje zadovoljstvo ter je pohvalil pripravljalni odbor kmetijske potovalne šole in sindikat poljedelskih tehnikov.

Cesta Trst-Tržič

RIM, 8. Prva sekcija višjega sveta za javna dela je razpravljala med drugim tudi o naslednjih dveh načrtih za ureditev in sistematizacijo cest: cesta Kobarid-Rabelj in gradnja drugega dela ceste Trst-Tržič.

Italijansko-ogrske manifestacije povodom odkritja spomenika Koscuthu v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 7. Preko stotisoč oseb je včeraj prisostvovalo odkritju spomenika Koscuthu. Navzoči so bili regent Horthy, člani vlade in ves diplomatični zbor ter delegacija Italije, ki ji je načeloval državni podtajnik on. Bodrero.

Slavnost je otvoril 1200 glasov broječi pevski zbor z državno himno. Po odkritju spomenika je imel grof Appony velik govor. Zatem so Horthy, Bethlen in bivši avstrijski nadvojvode Josip, Josip Franc in Albert položili ob spomenik lepe vence. Ko je delegacija Italije položila venec ob spomenik, je množica vzklikala Italiji. Ob tej priliki je imel on. Bodrero nagovor. Italijanski odposlanci bodo ostali v Budimpešti nekaj dni. Regent Horthy, načelnik vlade Bethlen, občinsko načelstvo, italijansko poslaništvo in fašistovska organizacija v Budimpešti jih bodo pogostili.

Razsodba posebnega tribunala

v procesu proti komunistom iz Bielle

RIM, 8. Davi se je nadaljevala obravnava proti komunistom iz Bielle. Govoril je državni pravdnik in za njim so skušali zagovorniki dokazati nedolžnost obtožencev, oziroma vsaj omiliti njihovo krivdo. Po končanih obrambnih govorih se je sodni dvor odtegnil na posvetovanje.

Ob 14. uri je proglasil predsednik posebnega tribunala razsodbo, po kateri so bili obsojeni: Sola Gvidon na 23 let in 8 mesecev, Busca na 16 let in 2 meseca, Nicola na 7 let, Falle na 4 leta, Ozino in Bianchetto na 7 let, 2 meseca in 20 dni ječe, Bovio na 4 leta in 4 mesece, Pastore na 11 let in 8 mesecev, Parjamento na 4 leta, Cappalaro na 2 leti in 2 meseca ječe.

Senator Marconi bolan

RIM, 8. Iz Londona poročajo, da je senator Marconi precej resno zbolel. Potovanje po Združenih državah ga je zelo utrudilo. Upajo pa, da ne bo hudega.

Portugalska in njene kolonije

RIM, 8. Portugalsko poslaništvo dementira vesti, ki so jih razširili nekateri listi, da bo Portugalska odstopila svoje kolonije v vzhodni Afriki neki drugi državi.

Zaključitev trgovinskih pogajanj

med Jugoslavijo in Madžarsko

BUDIMPEŠTA, 7. Trgovinska pogajanja med Madžarsko in Jugoslavijo, ki so se pred dnevi po kratkem presledku vnovič nadaljevala, so se sedaj zaključila. V poglavitnih vprašanjih sta se jugoslovenska in madžarska delegacija sporazumeli. Trgovinski dogovor urejuje predvsem finančne in kreditne zadeve med obema državama. Tako se je docela rešilo vprašanje predvojnih dolgov. Tudi več upravnih in carinskih zadev je bilo rešenih. Ta dogovor bo v kratkem zapadel, to pa spričo tega, ker se bodo kmalu pričela pogajanja za bolj obsežen dogovor.

Občinske volitve v Vojvodini

NOVI SAD, 7. Včeraj so se vršile v Vojvodini občinske volitve. V Subotici so dobili radikali 28, demokrati 12, komunisti 7, radićevci 16, Madžari 14, obrtniki 7, trgovci 5 in ljudska stranka 8 mandatov. Vladne stranke: radikali, demokrati, ljudska stranka, Nemci in Madžari, so zmagale tudi v drugih občinah; v Pančevu so dobile 36, v Novem Sadu 42, v Beli Crkvi 35 mandatov. V nekaterih občinah so dobili združeni demokrati in samostojni demokrati relativno večino.

Ureditev mednarodnega obmejnega kolodvora v Mariboru

MARIBOR, 8. Danes dopoldne se je svečano otvorila jugoslovensko-avstrijska konferenca za ureditev mednarodnega obmejnega kolodvora v Mariboru. Jugoslovenski in avstrijski delegatje so prispeli v Maribor že včeraj. Jugoslovenska delegacija, ki ji načeljuje mariborski veliki župan dr. Schaupach, šteje 29 članov in je imela včeraj popoldne prvi sestanek, na katerem se je konstituirala. Tudi avstrijska delegacija, ki šteje 24 članov, je imela že včeraj svoj prvi sestanek. Danes popoldne sta se obe delegaciji na skupnem sestanku dogovorili glede načina razprav. Avstrijsko delegacijo vodi ministerialni svetnik dr. Lubenik.

Nova aretacija na romunski meji

BUKAREŠT, 7. Na meji blizu Temešvara so romunske varnostne oblasti aretirale mornariškega poročnika Theodora, ki je prispel iz Pariza v Romunijo. Pri njem so našli važna pisma in dokumente, ki mu jih je predal princ Karol. Poročnik Theodoro je bil prepeljan v Bukarešto.

Spor med čehoslovaško vlado in železničarji pred rešitvijo

PRAGA, 8. Vodstvo stavkujočih železničarjev je sinoči naznanilo, da sta se čehoslovaška vlada in odposlanstvo železničarjev sporazumela. O spornih točkah, ki se o njih doslej še nista sporazumela, se bosta še nadalje pogajala.

Politične beležke

Težkoče priključitvenega gibanja v Avstriji

Pretresanje skupnega avstrijsko-nemčijskega kazenskega zakonika, ki naj bi bil začetek ujedinjenja zakonodaje obeh držav in nekaka priprava za poznejšo priključitev, dokazuje že, kako je težko spravljati v sklad misel priključitve in praktične potrebe celo glede zakonika, o katerem se je predpostavljalo, da bo proti njemu na obeh straneh najmanj odpora in da bo vladalo popolno soglasje skupnih interesov. Kakor je razvidno iz dosedanjih rezultatov berlinskega parlamentarnega odbora, je večina brezpogojno za smrtno kazen, katero je avstrijska ustava odpravila. Iz Berlina se sedaj namiguje, da se bo morala Avstrija prilagoditi temu načelu in zopet uvesti smrtno kazen. Toda tudi če bi avstrijske meščanske stranke hotele ustreči tej želji, so vendar prešibke, da bi mogle spremeniti dotični člen ustave.

Opaža se, da je že ta prvi neuspeh in nesporazum izzval precejšnje razočaranje v dunajskih krogih pristašev priključitve Avstrije k Nemčiji. Ti krogi pričakujejo z velikimi skrbmi izid državnozborskih volitev v Nemčiji, od katerega bo odvisno, ali se še nadalje ohrani sedanja enotnost vladnega sistema v Nemčiji in Avstriji ali pa pojde razvoj prilik v Nemčiji po drugi poti, kar bi pač zelo nepovoljno vplivalo na priključitveno gibanje v Avstriji.

DNEVNE VESTI

Kmet - temelj gospodarske obnove sveta

Poročali smo včeraj o otvoritvi zasedanja parlamentnega odbora mednarodnega poljedeljskega udruženja in mednarodnega poljedelskega znanstvenega sveta, ki se je izvršila v pondeljek v Rimu. Otvoritveni govor je imel predsednik vlade on. Mussolini, ki je orisal pomen in naloge omenjenih mednarodnih ustanov.

Iz govora načelnika vlade posnemljemo sledeče mesto: «Ali bo gospodarska obnovitev sveta slonela na čim večjem uveljavljanju vrednosti zemlje in kmetijskih energij, ali pa se bo izčrpala v obliki brezuspešnih, dasi sicer priznanja vrednih poskusih.»

Zavarovanje proti jetiki

Minister Belluzzo je dal rimski «Tribuni» par važnih izjav glede zavarovanja proti jetiki. Zakon o tem važnem zavarovanju se bo sukal v glavnem v okviru zavarovanja proti boleznim. Zavarovanje bo obsegalo osebe obeh spolov, ki so podvrežne obveznemu zavarovanju za slučaj obnemoglosti in starosti in na mornarje, ki prispevajo za blagajno invalidov trgovinske mornarice. Zakon predvideva dalje podporne ustanove v prid pripadnikom družin, in sicer možu in ženi, otrokom pod 15. letom in onim, ki jih morajo prizadete družine vzdrževati in so manj kot 15 let stari.

Zavarovancev je okoli sedem milijonov in pol, a onih, ki imajo pravico do podpiranja, je okoli 13 milijonov. Poleg postelj za jetične po bolnišnicah in zdraviliščih, ki razpolagajo z okoli 8.000 posteljami, se napravijo nove, in sicer kakih 20.000. Ker se predvideva za vsako 22.000 lir izdatkov, bodo znašali skupni stroški na račun zavarovanja okoli 450 milijonov. Če se računajo stroški vzdrževanje vsake postelje na 11.000 lir letno, bodo znašali stroški za obrat okoli 220 milijonov, h katerim pa je treba dodati še izdatke za posebno zdravljenje otrok, za podpore v blagu itd. V celoti se lahko predvideva svota 300 milijonov na leto, vštevši tudi del za amortizacijo naprav. V pričakovanju novih postelj se bo začelo takoj z izvajanjem novega zakona, pri čimer se bodo izkoriščale v največji meri že obstoječe mere in s bo polagala večja važnost tudi zdravljenju na domu s tem, da se bo izplačevala dnevna podpora tudi ob času zdravljenja na domu.

Sredstva za izvajanje zakona se bodo stikala iz prispevkov zavarovancev in delodajalcev. Prispevki so določeni v razmerju s prejemki zavarovancev inse bodo plačevali v enakih delih od obeh, t. j. 1 do 2 liri vsakih 15 dni, in sicer 1 liro, če znaša zavarovančeva plača do 8 lir dnevno, in 2 liri, če znaša več.

KDO SE JE REŠIL?

Dobili smo še sedmi, osmi in deveti seznam onih oseb, ki so se nahajale na krovu parnika «Principessa Mafalda», ko ga je doletela nesreča, a so se rešile. Kdor bi želel glede tega kakšna pojasnila, se lahko obrne na naše uredništvo.

Novi tarif za čevljarska dela.

Tukajšnje udruženje obrtnikov je določilo tarife za čevljarska dela tako-le:

Pete in podplati, prišiti L 22; pete in podplati, pribiti, L 21; pete in podplati, prišiti , za ženske čevlje L 17; pete in podplati, pribiti, za ženske čevlje L 16; pete za navadne moške čevlje L 5; pete za velike moške čevlje L 6; pete za navadne ženske čevlje L 3, za velike ženske čevlje L 4; «urbasi» (rimonte) iz navadne kože L 55; «urbasi» iz kože «chevreaux» (ševrò) L 60; «urbasi» iz navadne kože, za ženske čevlje L 50; «urbasi» iz kože «chevreaux» za ženske čevlje L 55; ženski čevlji iz navadne kože L 120, iz kože «chevreaux» L 130; moški čevlji iz navadne kože L 130, iz kože «chevreaux» L 140.

Luksusna in posebna dela se bodo zaračunala posebe.

Gori omenjeno udruženje poziva vse čevljarje, naj zaračunajo svoja dela po navedenem tarifu.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

8. 11. 1927.

Cenik tržaškega blagovnega trga je bil danes sledeči:

Zelenjava: česen 120—160 lir za stot; rdeča pesa za kuho 60; navadna pesa 40—100; kislo zelje 130—150; korenje 70—100; navadno sladko zelje 55—60; karfijoli 60—160; repa 60—90; vrzote 40—70; čebula 70—80; fižol v stročju 180—240; fižol v stročju za luščenje lisast in svetlorumen 280; zeleni janež 50—100; ločike 80—200; malancane 70—120; paprika 60—100; krompir 50—75; specijelni pozni grah 300—400; paradižnik 40—80; radič 80—320; radičeve sadike 110—140; sladka repa 35—60; kisla repa 90—100; šelen 60—160; spinača 80—150; valerijana 200; buče za kuho 200—280.

Sadje: Kostanj 60—170; pomaranče 140; suhe fige 240—250; limone 25—35 za zaboj; jabolka 35—360; hruške 80—300; grozdje 280.

Cene brutto per netto. Na drobno so cene za 20% višje.

Iz tržaškega življenja

Dva samomorilna poskusa.

Radi nesrečne ljubezni je predpreteklo noč hotel dati slovo življenju 21-letni čevljar Armand Cappello, stanujoč v ulici S. Caterina št. 9. S tem namenom je zavžil v svojem stanovanju znatno količino veronala ter nato legel v posteljo, trdno prepričan, da se bo prebudil na onem svetu. Najbrž bi se bilo to tudi zgodilo, da niso njegovi domači, ki so ga naslednje jutro našli nezavestnega, takoj poklicali zdravnika rešilne postaje, ki je podal mladeniču potrebno pomoč. Ker se pa Cappello kljub temu ni zavedel, je bil nato prepeljan v mestno bolnišnico. Čeprav je njegovo stanje precej nevarno, vendar imajo zdravniki dobro upanje, da bo okreval, če ne nastopijo kake komplikacije.

— Iz obupa, ker že 14 dni ni prejela nobene vesti od svojega moža, (pomorskega natakarja, vkrcanega na parniku «Atlanta», ki je na potu v Argentinijo, in se je radi tega bala da se mož ne bo več vrnil, zlasti ker se je pred slovesom sporekla z njim, je 21-letna Josipina Razman, stanujoča v ulici Capitelli št. 24, včeraj popoldne izpila s samomorilnim namenom nekoliko jodove tinkture. Njeno ječanje je pa kmalu potem privabilo v sobo gospodinjo, ki je takoj telefonirala po zdravnika rešilne postaje. Ta je Razmanovi izpral želodec in jo s to operacijo rešil iz vsake nevarnosti. Vendar pa je bila samomorilna kandidatinja nato iz previdnosti prepeljana v mestno bolnišnico, kjer si bo v par dneh popolnoma opomogla.

Lepo ga je pobožala

28-letni strojnik Ferruccio Cervinsky, stanujoč v ulici Donadoni št. 8, ima brez dvoma energično ženo, s katero ni zdravo črešenj zobati. To je Cervinski predsinočnjim izkusil na lastnem nosu. V ulici Alfieri ga je namreč njegova «boljša polovica», s katero se je iz neznanih vzrokov sporekel, tako krepko «pobožala» po nosu, da je revež — nos namreč — skoro izgubil svojo prvotno obliko. Sinoči je Cervinsky prišel iskat pomoči v mestno bolnišnico, kjer mu je zdravnik povedal, da bo čutil posledice ženinega božanja kakih 6 dni.

Tržaško sodišče

K prihodnjemu zasedanju tržaške poroto

Doznavamo od strani brambe Petra Bussanicha, ki je v Tržiču streljal na svojo zaročenko in jo precej resno ranil ter si potem pgnoal strel v usta, da je na obravnavi v zadnjem zasedanju zahtevano spričevalo o pregledu psihijatrov izpadlo za obtoženca skrajno neugodno. Dušeslovci ga označujejo za popolnoma normalnega in odgovornega za svoja dejanja. Odvetnik Poillucci bo pa vendar — kakor se dozdeva — vztrajal v svojem govoru na tezi, če ne popolne, pa vsaj delne duševne abnormalnosti obtoženca. Zadnja obravnava je bila prva, ki je bila sklicana, kot porotna, «per direttissima».

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Smrtna kosa.

Kratka, huda bolezen je vzela deželnemu kmetijskemu nadzorniku v pokoju, gospodu Dominiku ljubljeno soprogo. Dobra pokojnica je bila stara 57 let.

V torek popoldne jo je v sivem jesenskem dnevu spremila na njeni zadnji poti vrsta prijateljev in znancev. Miren, nemoten počitek med svojci v Štandrežu!

V mestu vozilo, na vasi oparilo.

Dvoje vrst nesreč preti otrokom v zgodnji mladosti pri njihovem delu — igranju. V mestu vozovi na cestah, na deželi pa posebno sedaj po zimi — ognjišče, lonci, para.

Danes je na vrsti mestni slučaj, torej voz: Marij Kornavli, 8 let star, je bil podrt na tla ter je odnesel večje poškodbe.

Dela, izvršena po civilno tehničnem uradu v preteklem letu

Civilno tehnični urad je tudi v preteklem letu izvršil važna dela v znesku 10 milijonov lir. Poleg regulacije raznih hudournikov v Furlaniji je posvetil posebno pažnjo popravilom in preuredbam ceste prve kategorije, ki pelje iz Gorice preko Kanala, Volč in Kobarida na Trbiž. Izvršena so bila na tej cesti sledeča važna popravila:

1. Popolna preuredba in preustrojitev »»»»